

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΦΟΥ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑΤΩΝ

Το πρώτον Αποστολικόν κήρυγμα εις την Πάφον
Πράξ. ιγ, 6-12

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2020

ΕΤΟΣ ΜΑ΄

ΑΡ.481 - 482

ΚΥΡΙΑΚΗ Δ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ

Απόστολος: Γαλ. ε' 22- στ' 2

Ευαγγέλιο: Ματθ. η' 5-13

5 Ιουλίου 2020

«Προσήλθεν αὐτῷ εκατόνταρχος παρακαλῶν αὐτόν...»

Ἄνθρωπος βαθιάς πίστεως κι ἐλπίδας ἦταν ὁ σπλαχνικός εκατόνταρχος τῆς σημερινῆς ευαγγελικῆς περικοπῆς. Με βαθιά ταπείνωση και πλήρη συναίσθηση τῆς σμικρότητάς του κατέφυγε στον Χριστό και τον παρακαλοῦσε για τον ἄρρωστο δούλο του. Στον διάλογο που ἀκολούθησε ἀποκαλύφθηκε τὸ μεγαλεῖο τῆς πιστεύουσας καρδιάς του και δικαίως ἐπαινέθηκε ἀπὸ τον Χριστό. Τέτοια πίστη, εἶπε ὁ Κύριος, δεν συνάντησα οὔτε στους ἐκλεκτοὺς του Θεοῦ Ἰσραηλίτες.

Πίστη κι ἐλπίδα ἦταν οἱ δυνάμεις που ὀδήγησαν τα βήματά του στον χορηγό τῆς ζωῆς. Ἦταν βέβαιος για τὸ ἀποτέλεσμα και γι' αὐτὸ τόλμησε και κατέφυγε στον «Θεὸ τῆς ἐλπίδος» (Ρωμ. ιε' 13). Στήριξε τὴν ἐλπίδα του στην ἀπειρη φιλανθρωπία Του. Σαν θεῖο δῶρο ἦλθε ἡ θεραπεία του δούλου του: «και ἰάθη ὁ παῖς αὐτοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ».

Ὁ πόνος και οἱ δοκιμασίες τῆς ζωῆς πολλοὺς ἀνθρώπους βυθίζουν στο πέλαγος τῆς ἀπελπισίας και τῆς ἀπογνώσεως. Μια ἀπρόσμενη ἀποτυχία, ἕνας ξαφνικός πειρασμός, μια ἀνεξήγητη ἀρρώστια, ἕνας βίαιος παραγκωνισμός, μια ἀπάνθρωπη συμπεριφορά μας σύρουν στην περιπέτεια τῆς θλίψης και τῶν δακρῶν. Τότε αἰσθανόμαστε μόνοι και ἀβοήθητοι. Βλέπουμε τους φίλους, διακριτικά, να μας εγκαταλείπουν. Παρατηροῦμε τους συγγενεῖς να ἀποσύρονται «στα ἴδια». Ἐκεῖνοι που πρὶν ἦταν δίπλα μας στις χαρὲς και στις ἐπιτυχίες, τώρα ἀπομακρύνονται. Μοναδικὸς σύντροφος μας μένει ἡ μοναξιά. Μέσα στις ἀτέλειωτες ὥρες τῆς νύκτας, τὸ σκοτάδι τῆς ἀπελπισίας μας σκεπάζει. Περίεργες ιδέες περνοῦν ἀπὸ τον νοῦ. Κι αν δεν ἔχουμε θεμέλια, γρήγορα φτάνουμε στην ἀπόγνωση και χάνουμε τα λογικά μας.

Μέσα στο σκοτάδι του πόνου, για τον ἄνθρωπο που πιστεύει, ὑπάρχει ἕνα φῶς. Εἶναι τὸ φῶς τῆς ἐλπίδας. Ἡ ἐλπίδα ξεπερνᾷ τὸ σκοτάδι τῆς θλίψης, ὀδηγεῖ τὴν ψυχὴ στο χῶρο του φωτός και ἀνακουφίζει τον κουρασμένο τῆς ζωῆς ἀπὸ τὸ βάρος του σταυροῦ του.

Δεν ὑπάρχει χειρότερη ψυχολογικὴ κατάσταση ἀπὸ τὴν ἀπόγνωση. Μόνο με τὸ σκοτάδι μπορεῖ να παρομοιαστεῖ. Τὴν ὥρα τῆς ἀπογνώσεως παραλύει ἡ θέληση, σκοτιζέται ἡ κρίση, θολώνει ὁ νοῦς και μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος να ὀδηγηθεῖ σε πράξεις ἀξιοθρήνητες για τὴ σωματικὴ και πνευματικὴ του υγεία. Ἡ ἀπόγνωση εἶναι διαβολικὸ δηλητήριο, που ὁ ἐχθρὸς σταλάζει στην ψυχὴ για να τὴν καταστρέψει. Οἱ ἅγιοι ὀνομάζουν τὴν ἀπόγνωση «πειρασμὸ βαρὺ, σκοτεινὸ, ἀπαρακλήτο, στένωση και πνιγμὸ» (Ἀββᾶς Δωρόθεος). Ἡ θεραπεία τῆς βρίσκεται μόνο στην πίστη και στην ἐλπίδα. Τὴν ὥρα τῆς δοκιμασίας να μην ἀποκάνουμε, ἀλλὰ με ταπείνωση να ἐμπιστευθοῦμε στον Θεὸ τῆ ζωῆς μας. «Γενηθήτω τὸ θέλημα σου» να πούμε. Ἐκεῖνος με τὴν ἀπειρη σοφία Του γνωρίζει ποιοὺς τρόπους πρέπει να μετέλθει,

για να μας αγιάσει. Ας μη γογγύσουμε, αλλά ας προσευχηθούμε να μας ελεήσει. Να μας χαρίσει δύναμη, καρτερία και υπομονή.

Εκτός από την απόγνωση που έχει σχέση με τα βιοτικά πράγματα, υπάρχει και η πνευματική απόγνωση. Η απελπισία που αισθανόμαστε για τη σωτηρία μας. Η αμαρτία που στην αρχή μας κολακεύει, ύστερα μας κτυπά αλύπητα με την απόγνωση. Ο λογισμός που πριν μας ωθούσε στη διάπραξη της αμαρτίας, μετά την πράξη μας κατηγορεί, μας εξευτελίζει, μας καταδικάζει. Μας παρουσιάζει αδύναμη τη θέληση για επιστροφή και μας βομβαρδίζει με τις σατανικές σκέψεις: «Τώρα που έπεσες δεν μπορείς πια να σηκωθείς. Όσο κι αν αγωνιστείς, δεν μπορείς να ελευθερωθείς από το πάθος». Αποτέλεσμα της απελπισίας είναι οι συνεχείς πτώσεις και η υποδούλωση του ανθρώπου στην καταδυναστεία του διαβόλου.

Εδώ είναι που πρέπει να στηριχτούμε στην ελπίδα. Στην ελπίδα ότι ο Κύριος με τη θεία Χάρη Του θα μας ενισχύσει στον αγώνα. Όχι στην ελπίδα των δικών μας δυνάμεων, αλλά στην ελπίδα της θείας αγάπης που σώζει. Με τα δάκρυα της μετάνοιας στο λουτρό του Μυστηρίου της εξομολογήσεως, ας πλύνουμε τα έλκη της ψυχής. Μην απογοητευτούμε για τις καθημερινές πτώσεις. «Ου γαρ το πεσείν έστι καλεπόν, αλλά το πεσόντα μη αναστήναι σατανικόν και ολέθριον» (Ιωάννης ο Νηστευτής). Ας προσφέρουμε στον Θεό «πνεύμα συντετριμμένον». Κι εκείνος που αγαπά τις συντετριμμένες και ταπεινωμένες καρδιές θα μας συγχωρέσει και θα μας ελευθερώσει από τον ζόφο της αμαρτίας.

Αδελφοί,

«Επί τω Θεώ ήλπισα» (Ψαλμ. νε' 12) διακηρύττει ο προφητάναξ Δαβίδ. Αυτά ας ψελλίζουμε κι εμείς στις ώρες των θλίψεων και των δοκιμασιών. Χωρίς την ελπίδα θα συντριβούμε. «Ει υπομένομεν και συμβασιλεύσομεν» (Β' Τιμοθ. β' 12). Με υπομονή, καρτερία και πίστη ας αγωνιζόμαστε και ας παρακαλούμε τον Θεό να μη μας αποστερεί τη θεία Χάρη Του.

Γεώργιος Σαββίδης

ΚΥΡΙΑΚΗ Ε' ΜΑΤΘΑΙΟΥ

Απόστολος:Ρωμ. ι' 1 – 10

Ευαγγέλιο:Ματθ. η' 28 - θ' 1

12 Ιουλίου 2020

«Τι ἡμῖν και σὺ, Ἰησοῦ υἱέ τοῦ Θεοῦ; Ἦλθες ὡδε προ καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶς;» (Ματθ. η'29)

Μέσα από το διπλό ερώτημα των δύο δαιμονισμένων των Γεργεσηνών, προβάλλει μια τριπλή ομολογία. Πρώτον, το έργο των δαιμόνων δεν ταυτίζεται, δεν συμπίπτει με το έργο του Χριστού. Δεύτερον, ομολογούν και αναγνωρίζουν ότι ο Χριστός είναι «Υιός του Θεού». Και τρίτον, αναγνωρίζουν ότι η δύναμη του Χριστού είναι, όχι μόνο μεγαλύτερη από τη δική τους, αλλά και ότι το καταστροφικό τους έργο θα έχει τέλος και μάλιστα, ίσως και πιο νωρίς από αυτό που περίμεναν. Όμως δεν κάνουν καμιά προσπάθεια για διόρθωση.

Κατά τον Απόστολο Πέτρο ο διάβολος, είναι «αντίδικος», είναι αντίπαλος του ανθρώπου και «περιφέρεται σαν λιοντάρι που βρυχάται ζητώντας κάποιον να καταβροχθίσει»(Α' Πέτρ.ε'8).Κατά τον Ευαγγελιστή Ιωάννη: «Απαρχής ο διάβολος αμαρτάνει». «Από την αρχή ο διάβολος παραβαίνει τον νόμο του Θεού». Παράλληλα όμως, μας αποκαλύπτει και τον σκοπό του ερχομού του Χριστού στον κόσμο, λέγοντας ότι: «Εἰς τοῦτο εφανερῶθη ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἵνα λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου» (Α'Ιωάν.γ'8). «Γ'αυτὸν τὸν λόγῳ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἤρθε στὸν κόσμῳ γιὰ νὰ καταστρέψῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου».

Ο διάβολος, λοιπόν, είναι πολέμιος του ανθρώπου, το δε έργο του είναι καταστροφικό, γεγονός που επιβεβαιώνει το σημερινό Ευαγγέλιο. Ο διάβολος, κυρίαρχος πια στους δύο ανθρώπους, τους καθιστά επιθετικούς για τους άλλους ανθρώπους, ώστε να μην περάσει κανένας από εκείνον τον δρόμο. Με όψη φοβερή και με αντικοινωνική συμπεριφορά είχαν σαν κατοικία τους τα μνήματα. Το ότι δε, το έργο τους ήταν καταστροφικό, επιβεβαιώνεται από την παράκληση τους. «Αν είναι να μας διώξεις, άφησέ μας να πάμε στο κοπάδι των χοίρων». Και όλο το κοπάδι των χοίρων όρμησε και γκρεμίστηκε στη λίμνη και πνίγηκαν μέσα στα νερά».

Όμως, παρά το ότι οι δαίμονες εγκατέλειψαν τους δύο ανθρώπους, αμέσως μετά την άδεια και ταυτόχρονα, μετά την εντολή του Χριστού «υπάγετε», πηγαίνετε, εντούτοις, συνέχισαν το καταστροφικό τους έργο. Επειδή δε η ζωή των κατοίκων των Γεργεσηνών, βρισκόταν σε πλήρη αντίθεση με τον νόμο του Θεού, οι δαίμονες τους προκάλεσαν τρόμο και παράλληλα τους έπεισαν ότι η παρουσία του Χριστού, ως Θεού, μόνο ζημιά μπορεί να προκαλέσει. Για τούτο, αντί να συναισθανθούν την παρανομία τους, αντίθετα, όπως ακούσαμε στο σημερινό Ευαγγέλιο: «Βγήκε τότε όλη η πόλη να συναντήσει τον Χριστό, κι όταν τον είδαν, τον παρακάλεσαν να φύγει από την περιοχή τους».

Διπλή παράκληση, λοιπόν, με διαφορετικό περιεχόμενο, αλλά με κυρίαρχο στοιχείο τον φόβο. Στην πρώτη περίπτωση, τα δαιμόνια παρακαλούν τον Χριστό να τους επιτρέψει να φύγουν και να πάνε στο κοπάδι των χοίρων. Στη δεύτερη περίπτωση, «πάσα η πόλις», το σύνολο των κατοίκων της πόλης παρακαλούν τον Χριστό να φύγει από την περιοχή τους. Ιδιαίτερα αδικαιολόγητη η συμπεριφορά των κατοίκων των Γεργεσηνών. Και τούτο γιατί, αντί να ευχαριστήσουν τον Χριστό για τη θεραπεία δύο συνανθρώπων τους και το σημαντικότερο, το ότι τους απάλλαξε από τον καθημερινό κίνδυνο, αντίθετα του ζητούν να απομακρυνθεί από την περιοχή τους. Πολλές φορές, μέχρι και σήμερα, το υλικό συμφέρον τυφλώνει

ανθρώπους και λαούς, με αποτέλεσμα να παρακάμπτουν το νόμο του Θεού, τις ηθικές αξίες και να περιφρονούν ακόμα και την ανθρώπινη ζωή. Αν περιοριστούμε σε πρόσφατες συρράξεις, όπου και οι παρενέργειες εξακολουθούν να είναι αισθητές, μέσα από τις καταστροφές πόλεων και υποδομών, ιδιαίτερα δε των χιλιάδων νεκρών και εκατομμυρίων προσφύγων, τότε θα διαπιστώσουμε ότι η ζημιά που έχει προκληθεί είναι ανεπανόρθωτη. Και τούτο γιατί, ό,τι καταστρέφει ανθρώπινες ζωές και δε σέβεται ηθικές αξίες, παραδόσεις λαών, καθώς και τις θρησκευτικές τους πεποιθήσεις, ιδιαίτερα είναι καταστροφικό. Νωπές ακόμα οι πληγές στην πατρίδα μας με τη συνεχιζόμενη εισβολή και κατοχή, τον εποικισμό, και κατ' επέκταση και τη δημογραφική αλλαγή. Προκλητική ακόμα, η εδώ και 46 χρόνια αδιάφορη, έως και εχθρική στάση της λεγόμενης «Χριστιανικής» Ευρώπης, καθώς και της «Χριστιανικής» Δύσης.

Κατ' επέκταση, τέτοιες ενέργειες αμαυρώνουν την ιστορία και τον πολιτισμό του ανθρώπου, ακόμα δε δυσφημούν και τον Χριστιανισμό, όταν οι ενέργειες αυτές προέρχονται από τα λεγόμενα «Χριστιανικά» κράτη. Άνθρωποι απλοί ή και άνθρωποι με εξουσία που ενεργούν, όπως πιο πάνω, μέσα από την όλη στάση και συμπεριφορά τους, που εξουθενώνουν ή και εξοντώνουν τους άλλους ανθρώπους και τους άλλους λαούς, αυτοί ουσιαστικά διασύρουν το όνομα του Θεού. Κατά τον Απόστολο Παύλο, «Το όνομα του Θεού δι' αυτών βλασφημείται εν τοις έθνεσι»(Ρωμ.β'24).

Το σημερινό θαύμα φανερώνει το μέγεθος της τραγωδίας του ανθρώπου, που αντιδρά κατά τρόπο παράδοξο στην παρέμβαση του Θεού. Γιατί, απαλλάσσει τον εαυτό του από όλα τα κακά, καθώς και το ενδεχόμενο να φέρει ο ίδιος οποιαδήποτε ευθύνη, ενώ για όλα τα κακά θεωρεί υπεύθυνο τον Θεό. Συχνά ακούονται και από μας ερωτήματα όπως: «Γιατί σε μένα;» «Τι του έκανα εγώ του Θεού και με βασανίζει;».

Αντί των πιο πάνω και ίσως και άλλων ερωτημάτων, ας αναρωτηθούμε, είτε για τυχόν δική μας ευθύνη, είτε και την αναζήτηση του λόγου αυτής της «παιδαγωγίας» από μέρους του Θεού. Ιδιαίτερα όμως, ας σταθούμε στο ελπιδοφόρο μήνυμα του σημερινού Ευαγγελίου. Ένα μήνυμα απελευθέρωσης από πάθη και δαιμονικές εξαρτήσεις. Ακόμα ότι κανένα οικονομικό συμφέρον ή και άλλοι παράγοντες δε θα πρέπει να σταθούν εμπόδιο στο να αναγνωρίσουμε και ιδιαίτερα στο να αποδεχθούμε τη δωρεά του Θεού, που αφορά τη σωτηρία του καθενός μας.

Αδελφοί μου, η μεγαλύτερη τραγωδία των Γεργεσηνών δεν ήταν η οικονομική καταστροφή που υπέστησαν με τον πνιγμό των κοίρων. Η μεγαλύτερη τραγωδία τους ήταν, ότι αγνόησαν την παρουσία του Χριστού και τη μοναδική ευκαιρία που τους πρόσφερε για μετάνοια και σωτηρία. Γιατί, όπως είπε ο Ίδιος ο Χριστός, «ο Θεός δεν έστειλε τον Υιό Του στον κόσμο για να καταδικάσει τον κόσμο, αλλά για να σωθεί ο κόσμος δι' αυτού» (Ιωάν.γ'17). Δυστυχώς, κατά τον Ευαγγελιστή Ιωάννη: «Το φως ήρθε στον κόσμο, οι άνθρωποι όμως, αγάπησαν περισσότερο το σκοτάδι παρά το φως, γιατί οι πράξεις τους ήταν πονηρές»(Ιωάν.γ'19). Όμως εμείς, ας επιβεβαιώσουμε ότι οι πράξεις μας μπορούν να σταθούν στο φως και ότι αυτές είναι, όχι μόνο έκφραση της αγάπης και της υπακοής μας στο Θεό, αλλά παράλληλα ότι αυτές είναι το δικό μας ευχαριστώ στη δική Του αγάπη. Αμήν.

Θεόδωρος Αντωνιάδης

ΚΥΡΙΑΚΗ ΑΓ.ΠΑΤΕΡΩΝ (Δ'ΟΙΚ.ΣΥΝΟΔ.)

Απόστολος: Τίτ. γ' 8 - 15

Ευαγγέλιο: Ματθ. ε' 14 - 19

19 Ιουλίου 2020

«Οὕτω λαμπρῶν τῶν φῶς ὑμῶν ἐμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων ὅπως ἰδῶσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσι τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς» (Ματθ. ε' 16)

Ἡ Ἐκκλησία, ἀναγνωρίζοντας στὸ πρόσωπο τῶν Ἁγίων Πατέρων, τὰ πρότυπα ἠθους καὶ ἀρετῆς καὶ ἰδιαίτερα τοὺς κύριους ἐκφραστὲς τῆς ὀρθῆς διδασκαλίας, ἀφιέρωσε πρὸς τιμὴν τοὺς τρεῖς Κυριακὲς. Τρεῖς Κυριακὲς σταθμοὺς, μέσα ἀπὸ τις ὁποῖες ἐκφράζεται ἡ Συνοδικότητα τῶν ἀποφάσεων ἀλλὰ καὶ ἡ Ὀρθόδοξη διδασκαλία γιὰ τὸ Τριαδολογικὸ καὶ Χριστολογικὸ δόγμα, καθὼς καὶ γιὰ τις εἰκόνες.

Ἡ Ἐκκλησία, μέσα ἀπὸ τὴ διδασκαλία καὶ τὴ Συνοδικότητα τῶν ἀποφάσεων τῶν Ἁγίων Πατέρων, ἀντιμετώπισε τὴν πλάνη τῶν αἱρέσεων καὶ διετύπωσε τὴν Ὀρθόδοξη διδασκαλία. Ἔτσι, οἱ Ἅγιοι Πατέρες, μέσα ἀπὸ τὴ διδασκαλία τοὺς, μέσα ἀπὸ τοὺς ἀγῶνες καὶ τις θυσίες τοὺς, ἔγιναν τὸ στέρεο ἀνάκωμα τῆς λαίλαπας τῶν αἱρέσεων. Γιατί οἱ αἱρέσεις νόθευαν τὴν πίστη, τὴν ὁποία σὴ συνέχεια ἀλλοίωσαν καὶ τὴν μετέτρεπαν ἐγωιστικὰ ,ἀπὸ πίστη τῆς Ἐκκλησίας σὲ προσωπικὴ πίστη. Παράλληλα οἱ αἱρέσεις ἀλλοίωσαν τὸ ἦθος τῆς ἀγάπης, κατέστρεφαν τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν πιστῶν, ἰδιαίτερα δε ἔθεταν σὲ κίνδυνο τὴν ἴδια τὴν ὑπαρξὴ τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία κατὰ κοινὴ ὁμολογία, δὲν κινδύνεψε τόσο ἀπὸ τοὺς διωγμοὺς, ὅσο ἀπὸ τις αἱρέσεις.

Ὁ Απόστολος Παῦλος διαβλέποντας τὸν καταστροφικὸ κίνδυνο τῶν αἱρέσεων θὰ προειδοποιήσῃ τοὺς πρεσβυτέρους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας: «Ἐγὼ γὰρ οἶδα τοῦτο, ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἀφίξίν μου λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου, καὶ ἐξ ὑμῶν ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν. Διὸ γρηγορεῖτε...» (Πράξ. κ' 29 – 31). «Ἐγὼ τὸ ξέρω ὅτι μετὰ τὴν ἀναχώρησή μου θὰ εἰσβάλουν σ' εὐσὰς λύκοι ἄγριοι, ποὺ δὲν θὰ λυπηθοῦν τὸ ποιμνίον. Ἀκόμα καὶ ἀπὸ ἀνάμεσά σας θὰ βγούν πρόσωπα ποὺ θὰ διδάσκουν πλάνες, γιὰ νὰ παρασύρουν τοὺς πιστοὺς με τὸ μέρος τοὺς. Γι' αὐτὸ νὰ ἀγρυπνεῖτε...».

Οἱ αἱρετικοί, λοιπὸν, διαχρονικὰ παραπλανοῦν καὶ ὡς λύκοι βαρεῖς κατασπαράσσουν χωρὶς διάκριση. Ἀνάμεσά τοὺς οἱ Δοκητῆς, ποὺ ἰσχυρίζονταν ὅτι ὁ Χριστὸς ἦταν «φαινομενικά» καὶ ὄχι πραγματικὸς ἄνθρωπος. Ἀκολούθησε ὁ Ἀρειῶς, ποὺ δίδασκε ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι τέλειος ἄνθρωπος, «δημιούργημα» τοῦ Θεοῦ « καὶ ἄρα δὲν εἶναι Θεός». Στὴ συνέχεια ἤρθε ὁ Μακεδόνιος ποὺ ἀρνήθηκε τὴ Θεότητα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἡ Ἐκκλησία καταδίκασε τις πιο πάνω αἱρέσεις μέσα ἀπὸ τις ἀποφάσεις τῶν Ἁγίων Πατέρων τῆς Πρώτης καὶ τῆς Δευτέρας Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ποὺ συνήλθαν ἀντίστοιχα στὴ Νίκαια τῆς Βιθυνίας τὸ 325 καὶ στὴν Κωνσταντινούπολη τὸ 381 μ.Χ. Μέσα ἀπὸ τὴ σύνταξη τοῦ Συμβόλου τῆς πίστεως, πέραν ἀπὸ τὴν καταδικὴ τῶν αἱρετικῶν, ὁμολόγησαν τὴν πίστη στὴν Τριαδικότητα τοῦ Θεοῦ (Πατὴρ ,Υἱὸς καὶ Ἅγιον Πνεῦμα). Ὁμολόγησαν, εἰδικότερα, πίστιν «εἰς ἓνα Θεὸν Πατέρα Παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀορατῶν.- Καὶ εἰς ἓνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰῶνων. Φῶς ἐκ φωτός, Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ Πατρί, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο...» Ὁμολόγησαν ἀκόμα πίστιν «Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ κύριον, τὸ ζωοποιόν, τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον, τὸ συν Πατρί καὶ Υἱῷ συμπροσκυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον, τὸ λαλήσαν διὰ τῶν Προφητῶν».

Στη συνέχεια πρόβαλε η αίρεση του Νεστορίου, που υποστήριζε ότι ο Χριστός γεννήθηκε ως άνθρωπος και ύστερα ενώθηκε μαζί Του η Θεία φύση. Άρα, κατά τον Νεστόριο, η μητέρα Του (η Παναγία), είναι «ανθρωποτόκος» και όχι «Θεοτόκος». Η αίρεση του Νεστορίου καταδικάστηκε από την Τρίτη Οικουμενική Σύνοδο, που συνήλθε στην Έφεσο το 431 μ.Χ. και που αναγνώρισε την Παναγία ως «Θεοτόκο» και κατά συνέπεια, ότι ο Χριστός εγεννήθη και ως Θεός και ως άνθρωπος.

Στο αντίθετο άκρο έφτασε ο Ευτυχής, ο οποίος υποστήριζε ότι ο Χριστός έχει μόνο μία φύση, τη Θεία φύση και ότι η ανθρώπινη φύση «απορροφήθηκε» από τη Θεία φύση. Οι «Μονοφυσίτες», όπως ονομάστηκαν, καταδικάστηκαν από τους 650 Άγιους Πατέρες της Δ' Οικουμενικής Συνόδου που συνήλθε το 451 στην Χαλκηδόνα και των οποίων τη μνήμη τιμούμε σήμερα. Αυτοί ομολόγησαν ότι, ο Χριστός είναι τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος και ότι στο πρόσωπό Του ενώθηκαν η Θεία και η ανθρώπινη φύση, «ατρέπτως, ασυγχύτως, αδιαιρέτως και ακωρίστως». Η «περικώρωση», έγινε με την Ενανθρώπιση του Χριστού και είναι έργο της συγκατάβασης και ταπείνωσης, την οποία μόνο ο Θεός μπορούσε να κάμει. Κατά τον ποιητή του Ακαθίστου Ύμνου: «Όλος ην εν τοις κάτω και των άνω ουδόλως απήν ο απεριγραπτος Λόγος. Συγκατάβασις γάρ θεϊκή, ου μετάβασις δε τοπική γέγονε».

Οι αιρέσεις δεν σταμάτησαν, αλλά συνεχίστηκαν και μέσα από την εικονομαχία, σαν συμπερίληψη πολλών αιρετικών διδασκαλιών. Έτσι, η Έβδομη Οικουμενική Σύνοδος, η οποία συνήλθε το 787μ.Χ. και πάλι στη Νίκαια της Βιθυνίας, ομολόγησε τη δυνατότητα της δημιουργίας των εικόνων. Παράλληλα, καθόρισε την απονομή σ' αυτές τιμητικής προσκύνησης και όχι προσκύνησης λατρείας, γιατί η προσκύνηση λατρείας απονέμεται μόνο στον Θεό. Μέσα από τις εικόνες ή Εκκλησία εξέφραζε επίσης και εξακολουθεί να εκφράζει την ιστορικότητα του προσώπου του Χριστού, καθώς και την ιστορική αλήθεια ότι ο Χριστός είναι τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος, όπως ακριβώς τον ομολόγησαν και οι Άγιοι Πατέρες που τιμούμε σήμερα.

Αδελφοί μου, διαχρονικά οι Άγιοι Πατέρες υπήρξαν τα πρόσωπα εκείνα που στη ζωή τους απεικονίζεται το δίδυμο της Ορθοδοξίας και της Ορθοπραξίας. Μέσα από την ορθή πίστη και διδασκαλία, καθώς και την ενάρετη ζωή τους, αποτέλεσαν και εξακολουθούν να αποτελούν τα αληθινά πρότυπα, όπως τα παρουσιάζει ο Χριστός μέσα από το σημερινό Ευαγγέλιο: «Εσείς είστε το φως για τον κόσμο .Μια πόλη κτισμένη ψηλά στο βουνό δεν μπορεί να κρυφτεί. Οι άνθρωποι, όταν ανάψουν το λυχνάρι, το τοποθετούν πάνω στο λυχνοστάτη, για να φωτίζει όλους τους ανθρώπους του σπιτιού. Έτσι να λάμπει και το δικό σας φως μπροστά στους ανθρώπους για να δουν τα καλά σας έργα και να δοξολογήσουν τον Ουράνιο Πατέρα σας». Παράλληλα φρόντιζαν οι Άγιοι Πατέρες να σέβονται και να εφαρμόζουν και την πιο μικρή εντολή. Με τον τρόπο αυτό επάξια θεωρούνται μεγάλοι στη Βασιλεία του Θεού. Αν κι' εμείς εκτιμούμε το έργο και την προσφορά τους ,τότε ας τους μιμηθούμε. Σε ότι αφορά δε τις αιρέσεις, δεν πρέπει να εφησυχάζουμε, γιατί αυτές εξακολουθούν να υπάρχουν και σήμερα με διαφορετική ίσως μορφή, αλλά παραμένουν εξίσου επικίνδυνες. Ας είμαστε ιδιαίτερα προσεκτικοί. Αμήν.

Θεόδωρος Αντωνιάδης

ΚΥΡΙΑΚΗ Ζ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ

Απόστολος: Γαλ. γ' 23 – δ' 5

Ευαγγέλιον: Ματθαίου θ' 27 – 35

26 Ιουλίου 2020

«Πάντες γάρ υιοί Θεοῦ ἐστε διὰ τῆς πίστεως ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ»

Όλοι όσοι πιστεύετε στον Ιησού Χριστό, είστε παιδιά του Θεού, σημειώνει στην επιστολή που έστειλε στους Γαλάτες, ο απόστολος Παύλος, αγαπητοί μου αδελφοί. Παιδιά όλοι του ενός Θεού πατέρα. «Διά τῆς πίστεως», επομένως, είμαστε και αδέρφια. Ενωτικός κρίκος η πίστη μας στον Ιησού Χριστό. Εφόσον, λοιπόν, είμαστε αδέρφια, πρέπει και να ζούμε αγαπημένοι μεταξύ μας, όπως τα αδέρφια. Συμβαίνει αυτό; Μάλλον όχι!

Στη σημερινή εποχή με τη διάδοση της χριστιανικής πίστης σε όλα τα μήκη και τα πλάτη της γης, σε έθνη και λαούς, σε δισεκατομμύρια ανθρώπους, πολύ λίγη σημασία, στις σχέσεις μας, έχει η κοινή χριστιανική μας πίστη. Σχεδόν την αγνοούμε, στις μεταξύ μας σχέσεις. Πολλές φορές, φτάνουμε σε ανελέητη αντιπαράθεση και ακόμη και σε αιματηρές πολεμικές συγκρούσεις.

Τη στιγμή που νιώθουμε να διακυβεύονται σοβαρά μας συμφέροντα ξεχνούμε ότι απέναντι μας, αντίπαλός μας, είναι ένας αδελφός μας. Αδελφός της κοινής μας πίστης στον Κύριό μας. Είναι ο πλησίον μας, προς τον οποίο οφείλουμε αγάπη. Υψώνονται, ωστόσο, μεταξύ μας, τείχη δυσθεώρητα, που αδιαπραγμάτευτα, μάς διαχωρίζουν. Μας χωρίζουν φυλές και έθνη. Μας απομακρύνουν ταξικές διαφορές και ιδιαιτερότητες, ο υπερόπτης πλούσιος, ο αδύνατος φτωχός. Αν μάλιστα έχουμε κάποια θέση, εξουσία ή επιστημονικά προσόντα, μένουμε απόμακροι. Περιφρονούμε ή απλώς αδιαφορούμε για τους ταξικά, μορφωτικά, επαγγελματικά υποδεέστερους μας. Αφήνουμε, εν γνώσει μας ή και σκόπιμα, να δημιουργούνται χάσματα. Ο καθένας πορεύεται τον δρόμο του. Σαν να μην υπάρχουν άλλοι. Κι όμως, ζούμε όλοι σε κάποιο σύνολο. Είμαστε μέλη μιας συγκροτημένης κοινωνίας, με νόμους και κανόνες, με ήθη και έθιμα. Μοιραία είναι η συνύπαρξή μας. Απαραίτητη είναι η ύπαρξη όλων των άλλων γύρω μας. Όλοι προσφέρουν στο κοινωνικό σύνολο. Κανένας δεν περισσεύει. Από τον πρώτο πολίτη της χώρας, τον σπουδαίο επιστήμονα, τον πλούσιο, τον επιφανή μέχρι τον πιο απλό, τον πιο φτωχό, αγράμματο και ασήμαντο, όλοι αποτελούμε μιαν ενότητα, ένα συγκροτημένο αλληλοεξυπηρετούμενο σύνολο. Δεν επιτρέπεται λοιπόν, να κάνουμε διακρίσεις στις σχέσεις μας, στην ποιότητα και το μέγεθος του ενδιαφέροντός μας, στην ειλικρίνεια και στην αγάπη μας. Είναι απαράδεκτο, να ρυθμίζονται οι σχέσεις με κριτήριο την ιδιαιτερότητα του πλησίον μας, διότι «εἶς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ». Με βάση την πίστη στον Χριστό, είμαστε όλοι, ένα, αδέρφια!

Σημειώνει, αγαπητοί μου, ο απόστολος Παύλος: «οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος, οὐδέ Ἕλλην, οὐκ ἔνι δούλος οὐδέ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν και θήλυ. Πάντες γάρ ὑμεῖς εἶς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ». Δεν υπάρχει διαφορά ανάμεσα σ' αυτόν που πριν γίνει χριστιανός, ήταν Ιουδαίος ή Έλληνας, αν ήταν δούλος ή ελεύθερος, αν ήταν άνδρας ή γυναίκα. Και καταλήγει: Όλοι έχετε γίνει ένα, αδέρφια,

δηλαδή, θα έλεγα. Είστε ένα, ως χριστιανοί, επειδή είστε ενωμένοι με τον Χριστό.

Δεν υπάρχει διαφορά μεταξύ σας. Στην σύγχρονη εποχή της παγκοσμιοποίησης, οι φυσικές αποστάσεις ανάμεσα στους ανθρώπους σχεδόν έχουν εκλείψει. Μπορούμε να δούμε και να μιλήσουμε με κάποιον που βρίσκεται στην άλλη άκρη της γης. Βλέποντάς τον να καταλάβουμε ακόμη τα συναισθήματα του και τις σκέψεις του. Τόσο κοντά έχουμε φτάσει! Κι όμως τόσο μακριά, είμαστε. Όχι μόνο φυσικά, αλλά συναισθηματικά. Λείπει από τις σχέσεις μας, το πραγματικό, το ειλικρινές ενδιαφέρον. Πολύ περισσότερο, λείπει η αγάπη, η αληθινή και ειλικρινής! Απέχει η πόρτα μας δύο βήματα από τον γείτονα μας. Πολλοί, δεν ξέρουμε ούτε το όνομά του. Αν τον συναντήσουμε έξω στο δρόμο, ίσως να μην τον αναγνωρίσουμε. Δεν του έχουμε μιλήσει. Αποφεύγουμε κάποιον, να τον δούμε. Γιατί δεν μας ενδιαφέρει. Συναντιόμαστε με τους γνωστούς μας, και ρωτούμε ο ένας τον άλλο: Τι κάνεις; Πως περνάς; Είσαι καλά; Όχι γιατί μας ενδιαφέρει, αλλά απλώς έτσι, τυπικά, σαν μια κοινή συνήθεια. Κάποτε δε μας ενδιαφέρει να ακούσουμε καν, την απάντηση. Ή ακόμη, δεν την ακούμε ή δεν συνειδητοποιούμε, τι απάντησε. Είμαστε τόσο ξένοι! Αδιάφοροι!

Κι όμως ο Κύριος μας, αγαπητοί μου αδελφοί, στην αρχιερατική Του προσευχή, με πόνο ψυχής, θα λέγαμε, ζητά από τον Πατέρα Του, και θα τολμούσα να συμπληρώσω, ζητά με πειστικά και πιεστικά επιχειρήματα για εμάς, «ίνα ἔν ὧσιν». Ζητά, ο Χριστός, ο Υιός του Θεού, με τη θερμότητα και το είδος του ενδιαφέροντος που εμπνέει η απέραντη και ανυπόκριτη αγάπη, να είμαστε ενωμένοι. Να είμαστε ενωμένοι, με οδηγό την πίστη μας σε Εκείνον, με βάση την θερμή, την ολοκληρωτική αγάπη που ζήτησε ο ίδιος να έχουμε, χωρίς διάκριση, προς τον πλησίον, σαν απόδειξη αγάπης και πίστης στον Χριστό μας.

Ακούσαμε στη σημερινή ευαγγελική περικοπή τις δυο περιπτώσεις θαυμάτων. Τι ρώτησε τους τυφλούς ο Κύριος; «Πιστεύετε ότι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι;». Πιστεύετε ότι μπορώ να σας θεραπεύσω; Δεν ρώτησε ποιοι είναι, αν είναι Ιουδαίοι, Σαμαρείτες, Έλληνες, Ρωμαίοι, πλούσιοι ή φτωχοί. Δεν έκανε καμιά διάκριση στην αγάπη Του και την απεριόριστη προσφορά Του. Εμείς; Με φτωχή την αγάπη μας, στεγνή συνήθως από καλοσύνη την ψυχή μας, δύσκολα προσφέρουμε την αγάπη, χωρίς να περιμένουμε κάτι, κάποιο αντάλλαγμα. Δε κωρά στην καρδιά αγάπη, ενδιαφέρον για αλλόθρησκους και αλλόδοξους, άθεους ή αλλοεθνείς. Όσο για τους ομόθρησκους πιστούς μένει ένας μικρός χώρος για τυπικές εκδηλώσεις ενδιαφέροντος. Ξεχνούμε ότι όλοι είμαστε παιδιά του ίδιου Θεού. Όλοι, χωρίς οποιαδήποτε διάκριση. Δεν έχουμε εμείς οι χριστιανοί, οι ορθόδοξοι το αποκλειστικό προνόμιο της αγάπης του Θεού μας. Τελικά, αγαπητοί μου, πρέπει να εμποδίσουμε βαθιά μέσα στο νου μας, ότι όλοι, όλοι οι άνθρωποι, είμαστε παιδιά του ίδιου, του μοναδικού Θεού. Όλοι είμαστε αδέρφια. Και εμείς οι πιστοί, έχουμε μια επιπλέον υποχρέωση: Να προσφέρουμε την ανιδιοτελή, ειλικρινή αγάπη μας, απεριόριστα, προς όλους, χωρίς διακρίσεις!

Δ.Γ.Σ.

ΚΥΡΙΑΚΗ Η' ΜΑΤΘΑΙΟΥ

Απόστολος: Πρ. στ' 8 -ζ' 5,46-60

Ευαγγέλιον: Ματθαίου ιδ' 14-22

2 Αυγούστου 2020

Περισσότερα τα αρνητικά δεδομένα από τα θετικά στο σημερινό θαύμα. Ο τόπος έρημος, η ώρα περασμένη, το πλήθος πολύ, άσιτο και εξαντλημένο και η τροφή ανεπαρκής. Η ανησυχία ήταν έκδηλη στα πρόσωπα των μαθητών. Ο Λόγος, όμως, του Θεού είναι ξεκάθαρος, «ου λιμοκτονήσει Κύριος ψυχήν δικαίαν», δηλαδή δεν θα αφήσει ο Κύριος να πεινάσει η δίκαιη ψυχή. «Ει γαρ και έρημος ο τόπος, αλλ' ο τρέφων την οικουμένην πάρεσι!». Ήταν παρών ο «τρέφων τα σύμπαντα», ο «διδούς τροφήν πάση σαρκί».

Ο Κύριος, αφού πρώτα ικανοποίησε την πνευματική τους πείνα με τον θείο Λόγο Του, χορταίνει ύστερα με τον πολλαπλασιασμό των πέντε άρτων και των δύο ιχθύων και τη σωματική τους πείνα. Τους αφήνει, ωστόσο, να πεινάσουν υπερβολικά, προκειμένου να λάβουν μεγαλύτερη αίσθηση του θαύματος και περιμένει να Του το ζητήσουν οι μαθητές Του για να μη φανεί πως τελεί θαύματα προς εντυπωσιασμό. Μα και αφού τέλεσε το θαύμα δεν διένειμε ο Ίδιος την τροφή στο πλήθος, αλλά την έδωσε στους μαθητές Του για να την μοιράσουν εκείνοι. Η πράξη αυτή του Κυρίου έχει ένα βαθύτερο εκκλησιολογικό και ευχαριστιακό νόημα. Μας διδάσκει ότι κανείς δεν μπορεί αυτονομημένα και ατομικά να προσεγγίσει τον Θεό και να λάβει τη χάρη Του, παρά μόνο μέσα στην Εκκλησία, που είναι κιβωτός και ταμειούχος της θείας χάριτος και μέσω των ιερέων της, που είναι διάδοχοι των Αποστόλων και οικονόμοι «των μυστηρίων των πνευματικών».

Πολλοί διαβάζοντας το θαύμα των πέντε άρτων ίσως κάνουν σκέψεις ότι ο Χριστός, αφού μπορεί να μας εξασφαλίζει τα πάντα θαυματουργικά, θα έπρεπε να επιλύσει το κοινωνικό πρόβλημα των ανθρώπων, που συνδέεται με τις βιοποριστικές τους ανάγκες, κατά τρόπο μαγικό. Αυτό θα πίστευαν και οι άνθρωποι της εποχής Του. Θα είχε δημιουργηθεί σε όλους η αίσθηση ότι βρήκαν έναν ηγέτη που θα επιλύει άμεσα τα οικονομικά και βιοτικά τους προβλήματα, θα θεραπεύει τις ασθένειές τους και θα τους απάλλαζε από την ανάγκη της εργασίας. Γι' αυτό και, μέσα στον έντονο ενθουσιασμό τους, ήταν έτοιμοι «ίνα ποιήσωσιν αυτόν βασιλέα». Ο Κύριος, όμως, θέλοντας να αποτρέψει μια εγκοσμιοκρατική αντίληψη του έργου και της αποστολής Του, αναγκάζει τους μαθητές Του να αναχωρήσουν.

Αλλά και ο τρόπος με τον οποίο ο Χριστός ενεργεί το θαύμα του χορτασμού των πεντακισχιλίων είναι και αυτός διδακτικός. Ο Θεοφύλακτος Αχρίδος σημειώνει ότι «ο Κύριος και εκ μη όντων ηδύνατο άρτους ποιήσαι τω πλήθει αρκούντας». Είναι αναμφίλεκτο ότι Εκείνος που δημιούργησε «τα σύμπαντα εξ ουκ όντων», θα μπορούσε να θρέψει επαρκώς το πλήθος και χωρίς να χρησιμοποιήσει κάποια προϋπάρχουσα ύλη. Ωστόσο, χρησιμοποιεί τα υλικά τρόφιμα που προϋπήρχαν, τους πέντε άρτους και τους δύο ιχθείς, θέλοντας να μας διδάξει ότι η ύλη δεν είναι κάτι το κακό και απορριπτέο. Ο Ίδιος δεν την περιφρονεί, ούτε την αποστρέφεται, αλλά ως δημιουργός της την τιμά, την ευλογεί και την χρησιμοποιεί για την ωφέλεια των ανθρώπων. «Ίνα μη

τις δόξα την κτίσιν αλλοτρίαν είναι της αυτού σοφίας, ο Χριστός, άρτους επλήθυνεν· ει δε κακόν η κτίσις, τι ότι ο Αγαθός το κακόν επλήθυνε;» συνεχίζει ο ιερός πατήρ. Δηλαδή, για να μην θεωρηθεί ότι η ύλη δεν είναι δημιουργημα της σοφίας του Θεού, ο Χριστός πολλαπλασίασε τους άρτους που είναι υλικοί, εάν, λοιπόν, η ύλη είναι κακή, τότε πως είναι δυνατόν ο πανάγαθος Θεός να πολλαπλασίασε το κακό;

Πολλοί κατά καιρούς ισχυρίζονται ότι ο Χριστός και η Εκκλησία ενδιαφέρονται μόνο για την πνευματική υπόσταση του ανθρώπου, παραθεωρώντας την υλική. Η σημερινή ευαγγελική περικοπή, όμως, καταδεικνύει εναργώς ότι ο Χριστός όχι μόνο καταφάσκει, αλλά και ευλογεί την ύλη και τις ανθρώπινες ανάγκες. Η ύλη δεν είναι κάτι το αμαρτωλό ή κακό. Οι καθημερινές μας ανάγκες, όταν δεν ξεφεύγουν του μέτρου και εφόσον δεν μας οδηγούν στην αμαρτία, είναι ευλογημένες. Ο Ίδιος, άλλωστε, με τη σάρκωσή Του, ανέλαβε όλα τα «αδιάβλητα» πάθη, όπως η πείνα, η δίψα, ο κάματος και τα εξάγιασε. Στον χριστιανισμό το σώμα και η ύλη λαμβάνουν την πραγματική τους αξία. Ο χριστιανός γίνεται ο αληθινός «υλιστής» διότι ούτε υπερεκτιμά την ύλη, ούτε την υποτιμά, αλλά της δίνει την αξία που της έδωσε ο ίδιος ο Θεός με τη δημιουργία. Η ύλη που μας περιβάλλει υμνεί τη δόξα και τη μεγαλωσύνη του Θεού· «οι ουρανοί διηγούνται δόξαν Θεού, ποιήσιν δε χειρών αυτού αναγγέλει το σπερέωμα»· και το σώμα μας, που είναι ναός και κατοικητήριο του Θεού, είναι ο μεγαλοφωνότατος κήρυκας της πρόνοιας, της αγάπης και της πανσοφίας του Θεού μέσα στη δημιουργία.

Η Εκκλησία δεν περιφρονεί τα υλικά αγαθά αλλά τα ιεραρχεί. Προηγείται, σαφώς, η μένουσα τροφή και μετά ακολουθεί η πρόσκαιρη. Ο Κύριος πρώτα δίδαξε τον όχλο και μετά τους έδωσε την υλική τροφή. Ο άνθρωπος, ως αδιάσπαστη ψυχοσωματική ενότητα, δεν έχει μόνο βιολογικές ανάγκες αλλά και πνευματικές. Όπως ακριβώς το σώμα που μένει χωρίς υλική τροφή φθείρεται και πεθαίνει, έτσι και η ψυχή έχει ανάγκη από πνευματική βρώση και πόση. Άλλωστε ο ίδιος ο Κύριος αλλού μας επισημαίνει ότι «ουκ επ'άρτω μόνω ζήσεται άνθρωπος». Μα και όταν στην Κυριακή προσευχή ζητούμε από τον Θεό να μας δώσει «τον άρτον τον επιούσιον» δεν εννοούμε απλώς το καθημερινό ψωμί, αλλά πρωτίστως τον «επί τη ουσία άρτον», δηλαδή τον ζωντανό άρτο, που είναι ο Ίδιος. Μέσα στην Εκκλησία επιτελείται αδιάκοπα ο υπαρξιακός χορτασμός των ανθρώπων. Ο Χριστός ως «ο άρτος ο ζων ο εκ του ουρανού καταβάς» είναι ο τρέφων και συνάμα η τροφή της ψυχής.

Η χριστιανική πίστη και ζωή είναι καθολική ευλογία και αξία, «επαγγελίαν έχουσα ζωής της νυν και της μελλούσης». Δέχεται τον άνθρωπο ως «ον συναμφοτέρον, συγκείμενον εκ ψυχής και σώματος» και τον αγιάζει ολοτελή. Ας επιρρίψωμεν, λοιπόν, στον Κύριο τη μέριμνά μας και Αυτός θα μας διαθρέψει. Αρκεί εμείς με αγαθή διάθεση να ζητούμε «πρώτον την Βασιλείαν και την δικαιοσύνην Αυτού» και όλα τα υπόλοιπα θα μας τα χορηγήσει η πρόνοιά Του.

Ιεροδιάκονος Δημήτριος Κυριακίδης

ΚΥΡΙΑΚΗ Θ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ

Απόστολος: Α' Κορ. γ' 9 – 17

Ευαγγέλιο: Ματθ. ιδ' 22 – 34

9 Αυγούστου 2020

«Θαρσείτε, εγώ ειμί, μη φοβείσθε.» (Ματθ. ιδ' 22 – 34)

Ο άνθρωπος βρίσκεται καθημερινά αντιμέτωπος με διαφορετικούς και, πολλές φορές, απρόσμενους κινδύνους. Όταν δε αυτοί οι κίνδυνοι απειλούν, είτε άμεσα, είτε έμμεσα, τη ζωή του, τότε κυριαρχείται από αγωνία και φόβο. Αν δε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι ο κίνδυνος είναι αζεπέραστος, τότε φτάνει στα όρια του πανικού. Εκείνες ακριβώς τις στιγμές διαπιστώνει ο άνθρωπος τη μικρότητά του, αφού αδυνατεί να αντιμετωπίσει τον επερχόμενο κίνδυνο του αφανισμού. Όταν, ακόμα βλέπει ότι και κράτη που εθεωρούντο «υπερδυνάμεις» καταρρέουν σαν χάρτινος πύργος, τότε καταλαμβάνεται από πανικό και απόγνωση.

Τα πιο πάνω δεν είναι εξωπραγματικά. Είναι γεγονότα που βίωσε ή και βιώνει ο άνθρωπος, και σήμερα, λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού. Ήταν ή και είναι ακόμα τόσο διάχυτος ο φόβος, που κατέρριψε τον μύθο του «υπερδύναμου» ανθρώπου, αφού αναγκάστηκε να επιβάλει κατ' οίκον περιορισμό, προκειμένου να θέσει υπό έλεγχο ένα μικροσκοπικό «τό», ο οποίος τρομοκράτησε τους πάντες, ανεξάρτητα από φύλο, ηλικία ή και θέση εξουσίας.

Μπροστά σ'αυτήν την αδυναμία, ο άνθρωπος υψώνει τα χέρια άλλοτε για να παραδεχθεί την ήττα του και άλλοτε για να ζητήσει απεγνωσμένα βοήθεια. Όμως από που να ζητήσει ή να περιμένει βοήθεια; Στην κρίσιμη αυτή στιγμή, που χωρίς υπερβολή μπορεί να είναι στιγμή ζωής ή και θανάτου, ο άνθρωπος θα πρέπει να αναζητήσει βοήθεια από Εκείνον που θα έχει τη δυνατότητα να του την προσφέρει. Παράλληλα, όμως, θα πρέπει να πιστεύει γιατί, κατά τον Απόστολο Παύλο, «αυτός που πλησιάζει τον Θεό θα πρέπει να πιστεύει ότι υπάρχει Θεός και ότι ανταμείβει όσους τον αναζητούν» (Εβρ.ια' 6).

Είναι συγκινητικές οι στιγμές που βιώνουμε, όταν ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό υψώνουν χέρια, καρδιά και προσευχή προς τον Θεό και μας καλούν σε μια ανάλογη προσπάθεια. Πρόσφεραν όλες τους τις δυνάμεις. Εξάντλησαν κάθε επιστημονική και ανθρώπινη δυνατότητα. Τώρα παραδίδουν την κατάσταση στα χέρια του Θεού. Μέσα από τη δύναμη της προσευχής, ατομικά ή και ομαδικά, κάνουν τη δική τους «ανάβαση». Στη συνέχεια προσδοκούν να γίνει μια «κατάβαση», μέσα από τη συγκατάβαση του Θεού.

Η ζωή, όπως τη βιώνουμε καθημερινά, μοιάζει μερικές φορές σαν έρημος και άλλες φορές σαν θάλασσα φουρτουνιασμένη. Όμως, με όποια μορφή κι αν εκδηλωθεί για ένα πράγμα να είμαστε βέβαιοι. Ότι δεν είμαστε μόνοι. Παρών είναι και ο Θεός. Είναι ανάμεσά μας, έτοιμος να μας προσφέρει τα αναγκαία, όπως τροφή και υγεία. Αναγκαία ίσως προϋπόθεση, αυτά τα αγαθά να τα μοιραζόμαστε με τους συνανθρώπους μας ή αυτά να τυχάνουν από μέρους μας του αναγκαίου σεβασμού και προστασίας.

Το, «δότε αυτοίς υμείς φαγείν», του Ευαγγελίου της περασμένης Κυριακής, όταν υλοποιηθεί, θα είναι η καλύτερη απόδειξη, όχι μόνο της αποδοχής της διδασκαλίας Του, αλλά ότι έχουμε την αίσθηση της παρουσίας του Θεού και στην οποία εκφράζουμε το δικό μας «ευχαριστώ».

Ο Θεός, λοιπόν, είναι παρών. Το επιβεβαιώνει και μέσα από το σημερινό Ευαγγέλιο. Ο Χριστός είναι παρών την ώρα του κινδύνου και μάλιστα σε ανύποπτο χρόνο. Είναι παρών την ώρα εκδήλωσης των όποιων κυμάτων, καθώς και του αντίθετου και δυνατού ανέμου. Ο Χριστός είναι παρών και απευθύνει στον καθένα από μας την ίδια προτροπή, που ακούσαμε και στο σημερινό Ευαγγέλιο: «Θαρσείτε, εγώ ειμί. Μη φοβείσθε». Μιά προτροπή ιδιαίτερα σημαντική. «Θαρσείτε», έχετε θάρρος. «Εγώ ειμί». Εγώ είμαι παρών και αυτή η παρουσία Μου, αποτελεί εγγύηση. Κατά συνέπεια, «μη φοβείσθε». Μέσα από το θάρρος και το διώξιμο του φόβου, μας καλεί να επιβεβαιώσουμε την πίστη μας προσωπικά. Γιατί, η πίστη για να έχει θετικό αποτέλεσμα πρέπει να γίνει ειδική και όχι γενική και αόριστη.

Αν το «θαρσείτε», είναι η πρώτη κίνηση για την αποκατάσταση της πίστεως, τότε η επόμενη κίνηση θα είναι το διώξιμο του φόβου. Τέλος, το «ελθέ», που είπε ο Χριστός σήμερα στον Πέτρο, με την υλοποίησή του θα είναι η πιο καθοριστική κίνηση για την επιβεβαίωση αυτής της πίστεως. Μέσα από την υλοποίηση του «ελθέ», που είπε ο Χριστός στον Πέτρο και το «ύπαγε», που είπε στον τυφλό, έχουμε μια ολόπλευρη υπακοή και μια απόλυτη βεβαιότητα στον Χριστό ως Θεό.

Αντίθετα, όταν αμφισβητηθεί η υπακοή στον Χριστό, τότε η αφοσίωση σ' Αυτόν θα εξασθενήσει, με αποτέλεσμα να ξεθωριάσει η πίστη μας και μέσα από την αμφιβολία να οδηγηθούμε, αρχικά στην ολιγοπιστία και τελικά στην απιστία. Μια απιστία διπλά επικίνδυνη. Γιατί, από τη μια θα πάψουμε να θεωρούμε τον Χριστό, σαν το πιο ασφαλές θεμέλιο της ζωής μας και από την άλλη θα καλλιεργήσουμε μια αρρωστημένη αντίληψη για τις «απεριόριστες» δυνατότητές μας ως ανθρώπων. Δυνατότητες που, όπως διαπιστώνουμε, τόσο στην περίπτωση του Πέτρου, όσο και στη δική μας εποχή, είναι από ανύπαρκτες έως μηδαμινές. Γιατί ο μιν Πέτρος, «άρχισε να καταποντίζεται», οι δε άνθρωποι της εποχής μας αδυνατούν να αντιμετωπίσουν μια πανδημία, όπως αυτή του «κορωνοϊού».

Αδελφοί μου, πολλές φορές και σε μας, τόσο σε προσωπικό, όσο και σε ομαδικό επίπεδο, επαληθεύτηκαν οι λόγοι του ψαλμωδού ότι: «διήλθομεν δια πυρός και ύδατος και εξήγαγεν ημάς εις αναψυχήν». Κι όμως, παρά την αισθητή παρέμβαση του Θεού, εμείς εξακολουθούμε να ολιγοπιστούμε και να καταποντιζόμαστε στην πρώτη μικρή ή μεγάλη δυσκολία. Ξεχνούμε ότι, παρά την ολιγοπιστία, παρά το ότι μας επιτιμά, όπως και σήμερα τον Πέτρο, εντούτοις ο Χριστός εξακολουθεί να είναι δίπλα μας. Την ίδια στιγμή μας απλώνει το χέρι, μας στηρίζει και μας προστατεύει από τον σίγουρο καταποντισμό. Παράλληλα γαληνεύει την ψυχή μας, όπως γαληνεψε σήμερα τη θάλασσα καθώς και τις ψυχές των Μαθητών Του. Το σημερινό Ευαγγέλιο, αποτυπώνει από τη μια τις απρόσμενες δυσκολίες της ζωής αλλά την ίδια στιγμή εκφράζει τη νέα δυναμική με τη βέβαιη παρουσία του Θεού σαν εγγύηση και προστασία. Στη δική μας δε κραυγή «Κύριε, σώσον με», όταν αυτή συνοδεύεται από την πίστη, να είμαστε βέβαιοι ότι θα ακουστεί η ελπιδοφόρα φωνή: «Θαρσείτε, εγώ ειμί, μη φοβείσθε». Αμήν.

Θεόδωρος Αντωνιάδης

ΚΥΡΙΑΚΗ Ι΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ

Απόστολος: Α΄ Κορ. δ΄ 9 – 16

Ευαγγέλιον: Ματθαίου ιζ΄ 14 – 23

16 Αυγούστου 2020

«Κύριε ἐλέησόν μου τόν υἱόν.....Προσήνεγκα αὐτόν τοῖς μαθηταῖς σου, καί οὐκ ἠδυνήθησαν αὐτόν θεραπεύσαι»

Συγκινημένος και παρακλητικός ο ταλαίπωρος πατέρας έφερε το παιδί του, που επικίνδυνα σεληνιάζεται, για να το θεραπεύσει ο Κύριος, αγαπητοί μου αδελφοί. Πλησίασε πρώτα τους μαθητές του Χριστού, ελπίζοντας να πετύχει την θεραπεία. Δεν τα κατάφεραν όμως, αν και ο Κύριος τους ανέθεσε, και προφανώς τους είχε διδάξει, τι να κάνουν.

Δεν μπόρεσαν να τον θεραπεύσουν, οι μαθητές Σου, θα συμπληρώσει παραπονούμενος ο δύστυχος πατέρας. Αυτό ήταν το αναμενόμενο παράπονο του πατέρα. Και το παράπονο και η απογοήτευση του Κυρίου: «ὦ γενεά ἄπιστος καί διεστραμμένη! Ἔως πότε ἔσομαι μεθ' ὑμῶν; Ἔως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν;» Αποδίδει στους μαθητές Του ο Κύριος, απιστία αλλά και διαστροφή, που προκλήθηκε από την σχέση τους με την κακία του κόσμου. Αυτά τα δυο μειονεκτήματα, εμπόδισαν τους μαθητές να φανούν αποτελεσματικοί και άξιοι ακόλουθοι του Κυρίου. Για πόσο καιρό θα είμαι μαζί σας, να σας διδάσκω; Μέχρι πότε θα ανέχομαι την ολιγοπιστία σας; Η δίκαια επίπληξη του Κυρίου, μας επιτρέπει να συμπεράνουμε ότι οι μαθητές είχαν την δοσμένη από τον Κύριο, δυνατότητα, να θεραπεύουν. Κι όμως απέτυχαν. Ζουν με τον Χριστό. Παρακολουθούν την διδασκαλία Του. Διαπιστώνουν με τα ίδια τους τα μάτια την υπερφυσική θαυματοποιΐα! Μένουν και περιοδεύουν μαζί Του, για πολύ καιρό, πλησιάζει ήδη το τέλος, και όμως κάτι τους λείπει. Απουσιάζει η απόλυτη, ακράδαντη, χωρίς αμφιβολίες εμπιστοσύνη. Υπάρχει ακόμη μέσα τους η αναμονή του Ιουδαϊκού Μεσσία, με τις ανθρώπινες διαστάσεις ενός επιγείου άρχοντα. Δυσκολεύονται να αντιληφθούν ότι είναι ο Υιός του Θεού. Ότι αυτός, είναι ο Μεσσίας, δηλαδή ο Χριστός Κυρίου, που έρχεται να ιδρύσει μιαν πνευματική βασιλεία. Ωστόσο εκείνοι, όταν αναφέρει τη βασιλεία Του, σχηματίζουν στο μυαλό τους, μιαν εικόνα ενός βασιλιά του Ισραήλ και ζητούν μια θέση κοντά Του. Έπειτα, αρκεί η σύλληψη, η σταύρωση και η ταφή Του, για να σκορπιστούν και να κρυφτούν «διά τόν φόβον τῶν Ἰουδαίων».

Δύσκολη η έννοια «πίστη» και η απόκτησή της, αγαπητοί μου. Και αναφέροντας πίστη, δεν εννοώ απλώς, τη θρησκευτική πίστη. Υπάρχουν γεγονότα, που πιστεύουμε ότι συνέβησαν, αν και δεν τα είδαμε να συμβαίνουν. Ακούμε και εμπιστευόμαστε τους επιστήμονες, που μας εξηγούν φαινόμενα και σχέσεις και τους εμπιστευόμαστε, αν και δεν έχουμε ή δεν μπορούμε να έχουμε άμεση εποπτεία και απόδειξη των ισχυρισμών τους. Θα πίναμε, για παράδειγμα, ένα θανατηφόρο παρασκεύασμα, για να πιστέψουμε ότι προκαλεί τον θάνατο; Φυσικά και λογικά, όχι. Θα δοκιμάζαμε το ηλεκτρικό ρεύμα, να δούμε αν σκοτώνει; Κάποια από αυτά, που δεχόμαστε, μας είπαν ότι συνέβησαν σε κάποιους άλλους. Και εμείς δεχτήκαμε τη διαβεβαίωσή τους, χωρίς αντιρρήσεις, γιατί τους πιστεύουμε, εμπιστευόμαστε ότι μας λένε αλήθεια. Υπάρχουν τα χειροπιαστά που δεν απαιτούν πίστη, αλλά υπάρχουν τα μη χειροπιαστά, άυλες γνώσεις, που βασίζονται στην πίστη και εμπιστοσύνη μας.

Σ' αυτά, τα τελευταία, αγαπητοί αδελφοί, που δεν είναι αισθητά από τις φυσικές μας αισθήσεις, συμπεριλαμβάνεται και η πίστη μας στον αόρατο, χωρίς μορφή, άυλο Θεό. Για την ανθρώπινη μας φύση όμως, που είναι απαραίτητα τα υλικά για συντήρησή της, την επιβίωσή μας, είναι αδύνατο να κατανοήσουμε κάτι, που δεν το αντιλαμβανόμαστε με τις πέντε αισθήσεις μας.

Σκεφθείτε ότι οι μαθητές, ενώ έζησαν τόσο κοντά στον Χριστό, είδαν τα απίθανα θαύματα, χαρακτηρίστηκαν από τον Κύριο, «γενεά ἄπιστος καὶ διεστραμμένη». Διαλύθηκαν μετά τη σύλληψή Του. Ο πληθωρικός και θυρυβώδης Πέτρος αρνήθηκε τη σχέση του με τον συλληφθέντα Χριστό, τρεις φορές! Και ο αμφισβητίας ἄπιστος Θωμάς, θα δηλώσει: «ἐάν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσίν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν «ἤλων καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἤλων καὶ βάλω τὴν χεῖρα μου εἰς τὴν πλευράν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω». Δήλωσε πως αν δεν δει τα σημάδια των καρφίων στα χέρια και το σημάδι της λόγχης στο πλευρό, δεν πρόκειται να πιστέψει στην ανάσταση. Για να αναφωνήσει ωστόσο, «ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου», μετανιωμένος βλέποντας τον Αναστάνα! Είναι λοιπόν, πολύ δύσκολη η πίστη, η σταθερή, χωρίς αμφιβολίες, όταν προσπαθούμε να τη συσχετίσουμε με τη λογική. Η πίστη στην απέραντη αγάπη του Θεού, η πίστη στις υποσχέσεις Του, για την κληρονομία της επουράνιας βασιλείας Του, είναι η πίστη στον Δημιουργό, που αγαπά και ενδιαφέρεται για τα πλάσματά Του.

Δίδαξε τους μαθητές Του, ο Διδάσκαλος, ἔμμεσα όταν παρακολουθούσαν το κήρυγμα της Καινῆς Διαθήκης στο ευρύ ακροατήριο και ἄμεσα, όταν ἔμενε μόνος, μαζί τους. Παρεκώρησε ο Χριστός στους μαθητές Του, την ικανότητα να θεραπεύουν. Γι' αυτό αναφώνησε φανερά ενοχλημένος: « Ἔως πότε ἔσομαι μεθ' ὑμῶν; Ἔως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν;» Πόσο καιρό ἀκόμη θα εἶμαι μαζί σας και να μαθητεύετε, για πόσο ἀκόμη καιρό θα ἀνέχομαι την ἔλλειψη εμπιστοσύνης, την ολιγοπιστία σας; Αν συνεπώς, ἦταν τόσο δύσκολο για τους μαθητές, που είχαν την μοναδική θεία ευλογία, να εἶναι για τρία χρόνια κοντά στον Διδάσκαλο και Θεάνθρωπο Χριστό, να τον βλέπουν και να Τον ακοῦν, πόσο μάλλον για εμάς!

Γι' αυτό η πίστη μας ἔχει μεγάλη ἀξία, ἀγαπητοί μου. Εἶναι ο συνδεδεικός κρικός, που ενώνει τους πιστούς ἀκόλουθους του Χριστοῦ. Ὅλη η ζωὴ του Χριστιανοῦ στηρίζεται στην πίστη. Πίστη χωρίς αμφιβολίες, ζητά και ἀπὸ εκείνους, που προσέρχονται να θεραπευθοῦν. Τους ρωτά για να επιβεβαιωθεῖ για την πίστη τους. «Πιστεύεις ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι;» ἢ «κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθήτω». Δηλώνει την δύναμη της πίστεως: ἐάν ἔχετε «πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως». Διαπιστώνει την πίστη σε εκείνους που προσέρχονται και Τον ικετεύουν: «ἡ πίστις σου σέσωκέ σε», λέγει, ἢ «Ἴδὼν τὴν πίστιν αὐτῶν».

Πρῶτο, ωστόσο, και βασικό στοιχείο της πίστεως, η Ἀνάσταση του Κυρίου. Σημειώνει ο ἀπόστολος Παῦλος «εἰ Χριστός οὐκ ἐγήγερται ματαία ἢ πίστις ἡμῶν». Αν δεν ἔχει ἀναστηθεῖ ο Χριστός, δεν ἔχει καμιά ἀξία η πίστη μας. Μ' αὐτὴν συνδέεται και η δικὴ μας μελλοντικὴ ἀνάσταση! Μένει λοιπόν, χωρίς περιεχόμενο η πίστη μας, αν δεν πιστεύσουμε στην Ἀνάσταση του Χριστοῦ. Νιώθουμε, ὁμως, την ὑπαρξη του Θεοῦ, καθημερινά με την ευεργετικὴ Του παρουσία στις δύσκολες στιγμές, στις ἀνάγκες μας. Και τότε προσφεύγουμε σε Εκείνον. Γιατί έχουμε τη δυνατότητα να ἐπικοινωνοῦμε με την προσευχὴ μας. Αὐτὴ εἶναι η δύναμή μας. Δύναμη, που την παίρνουμε ἀπὸ τον Θεό, που ἐμπιστευόμαστε ὅχι μόνο για τη δύναμή Του, ἀπὸ φόβο, ἀλλὰ γιατί Τον ἀγαποῦμε ὡς Πατέρα. Προσευχόμαστε λοιπόν, με πίστη σ' Αὐτόν και ἀκολουθοῦμε και τις ἐντολές Του στη ζωὴ μας, γιατί με τον τρόπο αὐτόν ευχαριστοῦμε τον Θεό.

Μεγάλη ἀξία, η πίστη. Ἀλλὰ δεν ἐπαρκεί. «Πίστις χωρίς ἔργων νεκρά ἐστίν». Ζωντανὴ πίστη ἀκολουθεῖται ἀπὸ ἔργα ἀγάπης, ἔργα σύμφωνα με τις ἐντολές του Θεοῦ. Ἀναφέρει η γραφὴ, «καὶ τὰ δαιμόνια πιστεύουσι καὶ φρίττουσι». Πιστεύουν τα δαιμόνια, ἀλλὰ ἀντιμάχονται το θεῖο θέλημα. Ἀπαραίτητα λοιπόν, να συνοδεύεται η χωρίς αμφιβολίες, σταθερὴ πίστη μας και ἀπὸ πράξεις στις οποίες μας καθοδηγεῖ η ευαγγελικὴ ἀλήθεια.

Δ.Γ.Σ

ΑΠΟΔΟΣΙΣ ΕΟΡΤΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

Απόστολος: Φίλιπ. β' 5- 11

Ευαγγέλιο: Λουκ. ι' 38-42 και ια' 27-28

23 Αυγούστου 2020

«Ἐν τῇ Κοιμήσει τον κόσμον ου κατέλιπες Θεοτόκε»

Με πνευματική χαρά και ευφροσύνη γιορτάζει και σήμερα, ημέρα απόδοσης της εορτής, ο ευσεβής ορθόδοξος λαός το μεγάλο γεγονός της ενδόξου Κοιμήσεως της Θεοτόκου. Όπου υπάρχει ενορία ή μοναστήρι ή προσκύνημα αφιερωμένο στη μνήμη της κατακλείστηκε, πριν από οκτώ ημέρες, από χιλιάδες πιστών που αυθόρμητα έσπευσαν να εκδηλώσουν την υϊκή αφοσίωση και αγάπη τους προς Εκείνην, που δεν παύει στον ουρανό και στη γη να πρεσβεύει γι' αυτούς. Γιώρτασαν, την Κοίμησή της με χαρά, όχι με θρήνους και κατήφεια, γιατί πιστεύουν, ότι την Θεοτόκο «τάφος και νέκρωσις ουκ εκράτησεν» και ότι τώρα που βρίσκεται «εκ δεξιών του Σωτήρος» θα πρεσβεύει πιο αποτελεσματικά στον Μονογενή της και θα ανταποκρίνεται μητρικά στις επικλήσεις τους.

Τα ιερά Ευαγγέλια δεν αναφέρουν τίποτε για την Κοίμηση της Παναγίας. Ότι γνωρίζουμε μας το παραδίδει η Ιερά Παράδοση. Με πηγή την ιερή Παράδοση οι ιεροί υμνογράφοι συνέθεσαν τους ασύγκριτους σε βάθος και νοήματα ύμνους της Κοιμήσεως, τους κανόνες, τα κοντάκια και τα εγκώμια.

Η αγία λοιπόν παράδοση της Εκκλησίας μας λέγει, ότι όταν ο Κύριος ημών Ιησούς Χριστός θέλησε να καλέσει στα ουράνια σκηνώματα τη Μητέρα του, τρεις ημέρες ωρίτερα έστειλε τον Αρχάγγελο Γαβριήλ στα Ιεροσόλυμα στο σπίτι όπου διέμενε για να της ανακοινώσει τη βουλή Του. Μόλις είχε επιστρέψει η Θεοτόκος από τον τάφο του Χριστού, όπου κατά τη συνήθεια της είχε πάει για να θυμιάσει και να προσευχηθεί και ξαφνικά είδε μπροστά της τον Αρχάγγελο, ο οποίος με σεβασμό της ανήγγειλε το γεγονός. Η Παναγία όταν άκουσε χάρηκε κι έφυγε με σπουδή στο όρος των Ελαιών για να προσευχηθεί. Καθώς ανέβαινε κατά την παράδοση έσκυβαν τα δέντρα και την προσκυνούσαν, ώσπου έφτασε στο μέρος της προσευχής, όπου μέχρι την εποχή του αγίου Ανδρέου Κρήτης φαινονταν πάνω στους βράχους τα ίχνη από τις γονυκλισίες της. Εκεί έμεινε πολλή ώρα κι ύστερα κατέβηκε στο σπίτι της. Άναψε τα φώτα, φώναξε τις φίλες και τους συγγενείς της και ανακοίνωσε την είδηση. Εκείνοι με δάκρυα και θρήνους την άκουσαν και την παρακαλούσαν να μην τους λησμονήσει στη δόξα του Ουρανού. Η Θεοτόκος με λόγια αγάπης τους παρηγορούσε και τους υποσχόταν ότι θα είναι πάντα κοντά τους.

Μόλις ετοίμασαν το σπίτι ένας δυνατός σεισμός συγκλόνησε την περιοχή κι ένα σύννεφο σκέπασε τον λόφο όπου βρισκόταν το σπίτι της Παναγίας. Τότε επάνω στα σύννεφα έφτασαν οι Απόστολοι του Χριστού από τα πέρατα του κόσμου και έκπληκτοι πληροφορήθηκαν την επικείμενη αναχώρησή της. Με δάκρυα ασπάζονταν τα τίμια χέρια της και την παρακαλούσαν να μην τους εγκαταλείψει στις δύσκολες ώρες της ζωής. Εκείνη τους ευλόγησε όλους και ήρεμα παρέδωσε την αγία ψυχή της στα χέρια του Θεού. Τότε, αφού ευπρέπισαν το σώμα, το κήδευσαν με εγκώμια και ύμνους στο χωριό Γεθσημανή. Στο δρόμο ένας ασεβής Ιουδαίος θέλησε να χλευάσει το τίμιο λείψανο, αλλά καθώς με τα χέρια έπιασε το ιερό σεντόνι άγγελος εξ ουρανού με πύρινο ξίφος τα απέκοψε και μόνο όταν μετανόησε θαυματουργικά συγκολλήθηκαν πάλι. Επί τρεις ημέρες έμειναν στον

τάφο της Γεθσημανή οι Απόστολοι αναπέμποντες δεήσεις και θυμιάματα στη Μητέρα του διδασκάλου τους.

Κατά θεία όμως οικονομία από την κηδεία της Θεοτόκου έλειπε ο Απόστολος Θωμάς. Την τρίτη ημέρα από την Κοίμησή της τον άρπαξε ξαφνικά νεφέλη και τον έφερε στα Ιεροσόλυμα όπου, καθώς έμπαινε στην πόλη, είδε την Παναγία να ανεβαίνει στους ουρανούς. Τότε γεμάτος έκπληξη φώναξε: «Παναγία πού υπάγεις;» κι εκείνη του έριξε σαν ευλογία τη ζώνη της. Συγκλονισμένος από το όραμα έφτασε στο σπίτι των Αποστόλων, όπου τους βρήκε λυπημένους για τον χωρισμό. Τους παρακάλεσε να τον οδηγήσουν στον τάφο για να διαπιστώσει εάν αυτό που είδε ήταν θαύμα ή φαντασία. Όταν έφτασαν στο μνημείο κι άνοιξαν τον τάφο έκπληκτοι διαπίστωσαν ότι δεν υπήρχε πια εκεί το σώμα της Παναγίας. «Τάφος και νέκρωσις ουκ εκράτησεν, ως γαρ ζωής Μητέρα προς την ζωήν μετέστησεν».

Η Παναγία με την Κοίμησή της νίκησε τους όρους της φύσεως. Κατατέθηκε στον τάφο σαν νεκρή, αλλά δεν κρατήθηκε από τον θάνατο. Το μνήμα της έγινε «κλίμαξ προς ουρανόν». Ακολούθησε «τας οδούς του σωτήρος» και μιμήθηκε στον θάνατό της τον Υιό και Θεό της. Με το θάνατό της λύθηκε προσωρινά ο σύνδεσμος ψυχής και σώματος και η μεν ψυχή ενώθηκε, αμέσως, με Εκείνον, το δε σώμα «έλαμψε τοις νεκροίς» και έσπευσε να ενωθεί με Αυτόν «τω πρώτω φωτί το δεύτερον».

Αν και μετετέθη στους ουρανούς η Θεοτόκος δεν εγκατέλειψε τον κόσμο. Η αγιότητά της ρέει σε ολόκληρο το Σώμα της Εκκλησίας. Ενωμένη με τον Χριστό από το θαύμα της ενσάρκωσης εξακολουθεί να στέλνει σε μας τις ακτίνες της λαμπρότητας και της αγάπης της, να διανέμει τον πλούτο των εκ Θεού χαρισμάτων και θείων ελλάμψεων και να φωτίζει τον δρόμο της σωτηρίας κάθε πιστού. Η Ορθόδοξη Εκκλησία την ανακηρύσσει «Μητέρα ζώντων» (Άγιος Επιφάνιος Κύπρου), που με τις μεσιτικές προσευχές της συμπαρίσταται στις δοκιμασίες των ανθρώπων, πραΰνει τους πόνους τους, γαληνεύει τις ψυχές τους σπεύδει στις ικεσίες τους και σαν Μητέρα βρίσκεται δίπλα σε κάθε άνθρωπο.

Γι' αυτό πανηγυρίζουμε την Κοίμησή της. Γιατί, όχι μόνο δεν την στερηθήκαμε με την σωματική έξοδό της από τον κόσμο, αλλά την έχουμε για πάντα μέσα στην Εκκλησία μας, στις εικόνες και στα σύμβολα, στις κόγχες και στα ιερά άμφια και κυρίως μέσα στο Μυστήριο της Θείας Λειτουργίας, όπου προεξάρχει στους χορούς των Αγγέλων και ψάλλει τον ακατάπαυστο ύμνο της δόξης του Θεού.

Αδελφοί μου,

Η Θεοτόκος ελέησε και εξακολουθεί ακατάπαυστα να ελεεί την ανθρώπινη φύση. Με αυτή την πίστη, ταπεινά, ας καταφεύγουμε στη Μητρική προστασία της και μαζί με τις ευγνώμονες γονυκλισίες μας μπροστά στην αγία μορφή της για το πλήθος των δωρεών της, ας μη διστάζουμε να την παρακαλούμε για τους πόνους και τις θλίψεις μας, για τις δοκιμασίες και τα προβλήματά μας, για κάθε καταιγίδα και συμφορά που παρουσιάζεται στη ζωή μας. Αμήν. Γένοιτο.

Γεώργιος Σαββίδης

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΒ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ

Απόστολος: Α' Κορ. ιε' 1 - 11

Ευαγγέλιο: Ματθ. ιθ' 16 - 26

30 Αυγούστου 2020

«Ει δε θέλεις εισελθὲν εἰς τὴν ζωὴν, τήρησον τὰς ἐντολάς».(Ματθ. ιθ' 17)

Ἡ ζωὴ, σαν ἓνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα δῶρα τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπο, προσφέρεται με διπλὴ μορφή. Τὴν παρούσα καὶ τὴ μέλλουσα ζωὴ. Αναφέρεται χαρακτηριστικὰ σε μιὰ ευχὴ τῆς Θείας Λειτουργίας: Σὺ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς παρήγαγες καὶ παραπεσόντας ἀνέστησας πάλιν, καὶ οὐκ ἀπέστης πάντα ποιῶν, ἕως ἡμᾶς εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνήγαγες καὶ τὴν Βασιλείαν σου ἐχαρίσω τὴν μέλλουσαν».

Ὁ Θεός, λοιπὸν, δημιούργησε τὸν ἄνθρωπο, «ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι». Ἀπὸ τὴν ἀνυπαρξία, ὁ Θεὸς μέσα ἀπὸ τὴν δημιουργία, κατέστησε τὸν ἄνθρωπο «ὑπαρξία», χαρίζοντάς του ζωὴ, μέσα ἀπὸ τὴ δικὴ Του «πνοὴν ζωῆς». Κατὰ τὸ βιβλίον τῆς Γενέσεως: «καὶ εἶπεν ὁ Θεός, Ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ' ὁμοίωσιν... καὶ ἐπλασεν ὁ Θεός τὸν ἄνθρωπον, κουν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς, καὶ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζώσαν» (Γεν.α'27 καὶ β'7).

Ὁ Θεός, με θεμέλιον τὸ «κατ'εἰκόνα», πρόσφερε στὸν ἄνθρωπο τὴ δυνατότητα μέσα ἀπὸ τὴν υπακοή καὶ τὴν ἐλευθέρην τήρησιν τῶν ἐντολῶν Του νὰ φτάσῃ στὸ «καθ' ὁμοίωσιν». Ὅμως, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἄνθρωπος, μέσα ἀπὸ τὴν πτώσιν του, ἀμαύρωσε τὸ «κατ' εἰκόνα» καὶ περιφρόνησε τὴ ζωὴν που τοῦ πρόσφερε ὁ Θεός, ἐντοῦτοις, ὁ Θεός δὲν τὸν εγκατέλειψε. Ἀντίθετα, ὁ Θεός με διαδοχικὰς ἐνέργειες ἔκαμε τὰ πάντα γιὰ νὰ ἐπαναφέρει τὸν ἄνθρωπο στὸν οὐρανὸν καὶ νὰ τοῦ προσφέρει καὶ πάλιν σαν δῶρον τὴ μέλλουσα Βασιλεία Του, τὴν αἰώνια ζωὴ.

Ὅπως, κατὰ τὴν ἀρχικὴν δημιουργία, ἡ μόνη προϋπόθεσις ἦταν ἡ τήρησις τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, ἔτσι καὶ τώρα διατηρεῖ τὸν ἴδιον ὅρον. Ἀκούσαμε στὸ σημερινὸ Ευαγγέλιον νὰ λέει ὁ Χριστὸς στὸν ἄνθρωπο, που τὸν ρωτοῦσε τι πρέπει νὰ κάμῃ γιὰ ν'ἀποκτήσῃ τὴν αἰώνια ζωὴ. «Ἄν θέλεις νὰ μπῆς στὴ ζωὴν, τήρησε τὰς ἐντολάς». Αὐτὴ ἦταν ἡ ἀπάντησις. Τόσο μέσα ἀπὸ τὴν ἐρώτησιν ὅσο καὶ μέσα ἀπὸ τὴν ἀπάντησιν, προβάλλουν κοινὰ σημεῖα. Πρῶτον, ἡ παραδοχὴ τῆς ὑπαρξῆς τῆς αἰώνιας ζωῆς. Δεύτερον, γίνεται κοινὰ ἀποδεκτὸ, ὅτι ἡ κατάκτησις τῆς αἰώνιας ζωῆς, περνᾷ μέσα ἀπὸ τὰς λέξεις «ποιῶ» καὶ «τηρῶ». Καὶ τὰ δύο, ὅμως, χρειάζονται μιὰ τρίτη προϋπόθεσις, τὴν ἐλευθερίαν. Τὴν ἐλευθερίαν με τὴν ἐμπρακτὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ.

«Εἰ θέλεις εἰσελθὲν εἰς τὴν ζωὴν, τήρησον τὰς ἐντολάς», υπέδειξε ὁ Χριστὸς στὸν ἄνθρωπο τοῦ σημερινοῦ Ευαγγελίου. Ἀλλὰ ποιὰς ἐντολάς; Ἄν προσέξουμε καλὰ θὰ διαπιστώσουμε ὅτι τόσο στὸ πρῶτον μέρος τοῦ Ευαγγελίου, ὅσο καὶ στὸ δεῦτερον, κυρίαρχον στοιχεῖον εἶναι ἡ ἀγάπη καὶ ἡ προσφορὰ πρὸς τὸν συνάνθρωπον. Μιὰ ἀγάπη καὶ μιὰ προσφορὰ, που γιὰ νὰ φτάσῃ στὴν τελειότητα πρέπει νὰ περάσῃ μέσα ἀπὸ τὸ, «δεῦρον ἀκολουθεῖ μοι». Τὸ «τήρησον τὰς ἐντολάς», καθὼς καὶ τὸ «ἀκολουθεῖ μοι», σε συνδυασμὸν με τὸ «εἰ θέλεις», ἀποτελοῦν τὰ μόνον, που με ἀσφάλεια οδηγοῦν στὴν κατάκτησιν τῆς αἰώνιας ζωῆς.

Ἡ ἐντολὴ τῆς ἀγάπης εἶναι τὸ κομμάτι τῆς αλυσίδας που ἐνώνει, ἀλλὰ καὶ που συμπυκνώνει τὸ σύνολον τῶν ἀρετῶν. Ἡ ἀγάπη εἶναι ὁ δρόμος που οδηγεῖ στὸν Θεόν, ἀλλὰ μόνον ὅταν αὐτὴ με ἀνιδιοτέλεια περάσῃ μέσα ἀπὸ τὸν συνάνθρωπον. Μέσα ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἀνιδιοτελεῖ ἀγάπην θὰ ἐπιβεβαιώνεται ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν Θεόν. Ὅπως θὰ πεῖ καὶ ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς, ἡ διδασκαλία τοῦ νόμου καὶ τῶν Προφητῶν

συνοψίζεται στις δυο εντολές, που αφορούν την αγάπη προς τον Θεό και τον συνάνθρωπο. «Εν ταύταις ταις δυσίν εντολαίς όλος ο νόμος και οι Προφήται κρέμανται» (Ματθ.κβ'40). Παρά το ότι στη συνομιλία με τον νομοδιδάσκαλο (Ματθ. Κβ' 34 -40),προτάσσει την αγάπη προς τον Θεό σαν την «πιο μεγάλη εντολή», εντούτοις προσθέτει αμέσως ότι υπάρχει «και δεύτερη εντολή, το ίδιο σπουδαία με αυτή. Το «να αγαπάς τον πλησίον σου όπως τον εαυτό σου». Τέλος, προχωρώντας πέραν από τον νόμο και τους Προφήτες, θα ολοκληρώσει αυτήν την εντολή, έχοντας σαν μέτρο σύγκρισης τη δική Του αγάπη. «Εντολήν καινήν δίδωμι υμίν ίνα αγαπάτε αλλήλους, καθώς εγώ ηγάπησα υμάς ίνα και υμείς αγαπάτε αλλήλους» Καταλήγει δε με την αποκάλυψη ότι η αγάπη θα είναι το χαρακτηριστικό γνώρισμα των μαθητών Του (Ιωάν. ιγ' 34 – 35).

Η προσφορά είναι αγάπη και πηγή ζωής. Για τούτο ο Χριστός θεώρησε αναγκαία την προσφορά της δικής Του ζωής για να ζήσουμε εμείς. «Ότω γαρ ηγάπησεν ο Θεός τον κόσμον, ώστε τον Υιόν αυτού τον μονογενή έδωκεν, ίνα πας ο πιστεύων εις αυτόν μη απόληται, αλλά έχη ζωήν αιώνιον» (Ιωάν.γ' 16). Την προσφορά σαν πηγή ζωής, μπορούμε να την παρομοιάσουμε με την αιμοδοσία. Αφού ξεπεράσουμε το τσίμπημα της βελόνας, τότε θα νιώσουμε ότι το αίμα που φεύγει από μας σε λίγο θα κυλά στη φλέβα του άλλου. Ο πόνος που νιώθουμε την ώρα που ανοιγοκλείνουμε το χέρι ξεπερνιέται σύντομα όταν διαπιστώσουμε ότι,χάρη στη δική μας προσφορά σώζεται η ζωή ενός συνανθρώπου μας. Έτσι, ενώ με το λίγο αίμα που δώσαμε δε χάσαμε τίποτε, αφού ο οργανισμός μας θα το αναπληρώσει πολύ σύντομα, από την άλλη ο συνάνθρωπός μας στον οποίο σώσαμε το αίμα θα έχει κερδίσει τη μάχη για τη ζωή. Τη μάχη όμως για την αληθινή ζωή την κερδίζει ο άνθρωπος όταν γίνεται «σύσσωμος» και «σύναιμος» με τον Χριστό, μέσα από το μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας. Διαβεβαιώνει δε ο ίδιος ο Χριστός. «Αμήν, αμήν λέγω υμίν, εάν μη φάγητε την σάρκα του Υιού του Ανθρώπου και πίνετε αυτού το αίμα, ουκ έχετε ζωήν εν εαυτοίς. Ο τρώγων μου την σάρκα και πίνων μου το αίμα έχει ζωήν αιώνιον»(Ιωάν.στ' 53-54).

Μπροστά στην πιο πάνω δυνατότητα που προσδιορίζει το αιώνιο μέλλον μας, καλείται ο καθένας από μας να ανακαλύψει σε τι ακόμα υστερεί και να το διορθώσει. Ιδιαίτερα δε να προσέξει ο καθένας μας να μην ανταλλάξει την αιωνιότητα με την προσωρινότητα.

Αδελφοί μου, δυστυχώς ο άνθρωπος του σημερινού Ευαγγελίου, από αδυναμία προχώρησε στην ανταλλαγή της αιωνιότητας, προτιμώντας το πρόσκαιρο. Αμέλησε για την ουσία της ζωής, που είναι η αιωνιότητα και στάθηκε στην περιουσία. Τα πολλά πλούτη και η λύπη για το ακατόρθωτο τον έτρεψαν σε φυγή. Όμως,το ερώτημα «και τις δύναται σωθήναι;» ήταν και ερώτημα των Μαθητών του Χριστού. Την ίδια στιγμή μπορεί να είναι και δικό μας ερώτημα. Γιατί όλοι μας κρίνουμε μόνο με βάση τις ανθρώπινες δυνατότητες. Αγνόησαν και αγνοούμε τη Χάρη του Θεού και ότι εκεί όπου υπάρχει το ολοκληρωτικό δόσιμο στον Θεό και επιβεβαιώνεται μέσα από την αγάπη προς τον συνάνθρωπο, τότε έρχεται ευκολότερα η Χάρη του Θεού. Αρκεί να την αναζητήσουμε και τότε θα διαπιστώσουμε πραγματικά αυτό που διαβεβαιώνει σήμερα και ο Χριστός ότι: «Παρά ανθρώποις τούτο αδύνατόν εστι, παρά δε Θεώ πάντα δυνατά εστι».

Θεόδωρος Αντωνιάδης

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΚΑΙ ΚΗΡΥΓΜΑΤΑ

ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΠΑΦΟΥ κ.κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Τε.	1/7	ΚΑΤΩ ΠΑΦΟΣ, Άγιοι Ανάργυροι	Κυ.	2/8	ΠΟΛΕΜΙ
Κυ.	5/7	ΑΓΙΟΣ ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ	Τε.	5/8	ΔΡΥΜΟΥ (Εσπ.)
Κυ.	12/7	ΠΑΦΟΣ, Άγ. Θεόδωρος	Πε.	6/8	ΣΤΑΤΟΣ – ΑΓΙΟΣ ΦΩΤΙΟΣ
Τρ.	14/7	ΛΕΤΥΜΠΟΥ (Εσπ.)	Κυ.	9/8	ΠΑΧΥΑΜΜΟΣ
Πε.	16/7	ΜΕΣΑ ΧΩΡΙΟ (Εσπ.)	Σα.	15/8	ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΤΡΟΟΔΙΤΙΣΣΗΣ
Πα.	17/7	ΠΟΤΑΜΙΟΥ	Κυ.	16/8	ΦΟΙΝΙ
Πα.	17/7	ΑΡΑΡΙΤΑ, Άγιος Ονησίφορος (Εσπ.)	Τε.	19/8	ΤΡΕΜΙΘΟΥΣΑ, Άγ. Ρηγίνος-Ορέστης (Εσπ.)
Σα.	18/7	ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ, Άγιος Φώτιος	Κυ.	23/8	ΒΑΣΑ
Κυ.	19/7	ΠΑΦΟΣ, Άγιος Θεόδωρος	Σα.	29/8	ΚΑΤΩ ΠΛΑΤΡΕΣ
Κυ.	19/7	ΝΕΑ ΔΗΜΜΑΤΑ (Εσπ.)	Σα.	29/8	ΜΑΝΔΡΙΑ, Αγία Βρουαίνη (Εσπ.)
Σα.	25/7	ΓΕΡΟΣΚΗΠΟΥ, Αγία Παρασκευή (Εσπ.)	Κυ.	30/8	ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ ΧΡΥΣΟΧΟΥΣ
Κυ.	26/7	ΓΕΡΟΣΚΗΠΟΥ, Αγία Παρασκευή	Κυ.	30/8	ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΣΑΛΑΜΙΩΤΙΣΣΗΣ (Εσπ.)
Κυ.	26/7	ΚΑΤΩ ΧΟΛΕΤΡΙΑ (Εσπ.)			
Δε.	27/7	ΚΑΤΩ ΑΚΟΥΡΔΑΛΙΑ			

ΠΑΝΟΣΙΟΛΟΓΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ κ. ΤΥΧΙΚΟΥ

Κυ.	5/7	ΜΕΣΑΝΑ	Σα.	1/8	ΑΝΩΓΥΡΑ, Τιμιος Σταυρός
Σα.	11/7	ΚΡΗΤΟΥ ΤΕΡΡΑ, Αγία Εφημία	Κυ.	2/8	ΛΕΜΠΑ
Τε.	15/7	ΛΕΤΥΜΠΟΥ	Τε.	5/8	ΑΥΔΗΜΟΥ (Εσπ.)
Πε.	16/7	ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ ΚΕΛΟΚΕΔΑΡΩΝ	Πε.	6/8	ΚΙΣΣΟΝΕΡΓΑ
Πα.	17/7	ΑΡΜΙΝΟΥ	Τρ.	11/8	ΟΜΟΔΟΣ, Άγιος Σπυρίδωνας
Σα.	25/7	ΜΗΛΙΟΥ (Εσπ.)	Τε.	12/8	ΑΓΙΟΣ ΦΩΤΙΟΣ
Κυ.	26/7	ΚΟΥΡΔΑΚΑ	Πα.	28/8	ΓΙΟΛΟΥ
Κυ.	26/7	ΚΑΤΩ ΑΚΟΥΡΔΑΛΙΑ (Εσπ.)	Πα.	28/8	ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
Δε.	27/7	ΒΑΣΑ, Άγιος Τιμόνας (Εσπ.)	Σα.	29/8	ΚΕΔΑΡΕΣ

Το περιεχόμενο του παρόντος τεύχους υπάρχει αυτούσιο και στην ιστοσελίδα της Ιεράς Μητροπόλεως Πάφου
www.imraphou.org